

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

36. Moribundi dolores, & terrores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

gemens exit? Atqui hoc ingrati est, non esse contentum
concesso tēpore. Semper, inquit Seneca, pauci dies erunt, si
illos numeraveris. Cogita non esse summum bonum in tēpore,
quantūcūque est, boni consule. Ut prorogetur tibi dies mortis,
nihil proficit ad felicitatem; quoniam mori non sit beatior vita,
sed longior. Quāto satius est, non aliorum annos computare,
sed suos benignè estimare, & in lucro ponere? Hoc me vita tem-
pore dignum iudicavit Deus hoc satis est. Potuit plus; sed hoc
monet: *Horat. l. 1. quoque beneficium est. Opportunè hic vates Venulinus*

monet: *Exatō contentus tempore vitæ*

Cedat, uti conviva satur

Quis ferat convivam illum, qui ad laici convivii epilo-
gum dicat: Nondum comedi satis. Quis illum hominem
laudet, qui è vitā discedens queratur: Non vixi satis, lu-
geatque tanquam vita medio actu rerum abrupta sit.
Non turpis solum sed vana est ejusmodi querela. Fixus
est terminus; seu longa fuerit vita, seu brevis finiēda
est. Ita placet auctori vitæ:

Lussisti satis, edisti satis, atque bibisti,

Tempus abire tibi est.

Insigniter Epictetus: Celebritas, inquit, finita est. Exi:
discede ut gratus, ut verecundus, da locum alius: oportet alios
nasci, ut & tu natus es; & natos habere locum, & habitatio-
nes, & victum. Si vero primi non decesserint, quid relinquitur?
Cur insatiabilis es? Cur saties tibi non potest? Quid angis &
coarctas mundum? Sed insigniter Epicteto Augustinus:

Vndecūque, ait, volueris Deus, ut exas hinc, paratum te in-
veniat. Iniquus enim es, non possessor domus. Locata est enim
tibi domus. Domus ista tibi locata est, non donata; estis nolis,
migrabis: & non cum tali conditione accepisti, ut quasi tem-
pora certa tibi sint. Quid dixit Dominus Deus tuus? Quan-
do volueris, cum dixeris, migras, paratus esto. Expello te de
hospitio, sed dabo domum. Iniquus es in terrā, possessor eris
in celo.

Delitias celestes avidius expectat, firmius sperat, qui
terræ delitiis seipse privat. Certè

Cui durior vita est, minus mortem timet.

§. 35. Moribundi scopulus, dilatio.

Monimus sanos, monimus agrotos; moribun-
di etiam monendi nobis sunt, ut caveant hoc
scopulum, DIFFERRE. Quot hominum millia vel hanc
unam ob causam male finierunt, quia distulerunt mi-
nimè differenda. Quid crastinum, quid perendum,
in moribunde, saluti tue destinas? crastinus dies, tuus
non est, hodiernus est. Hodie, quæso, hæc hora; jam
age quod agendum est, cras aut perendie ubi tu eris?

Narrat Amylius & Plutarchus, Thebanorum exu-
lum cum exercitu adventum optimatibus Thebanis
nuntiātum fuisse, at illos vino epulisque deditos id de-
spexisse: quin etiam ad eum qui summum magistratum
Thebis gerebat litteras delatas, quibus omnia exulum
consilia detegebantur, & jam in convivio accubanti esse
redditas, quas ille ut erant signatas, pulvino subiciens:
In crastino, aiebat, res severas differo. Sed hic ipse dilator
cum suis ea nocte interfecit. Ita Mors cunctatores
soler obrueret; dum deliberant, dum moliantur, dum
differunt, adest illa & spiculo ferit improvisò. Augusti-
nus monitor fidelissimè, dicentem, Cras bene vivam, sic
instruit: Indulgentiam tibi promissit Deus, crastinum diem ti-
bi nemo promissit. Si malè vixisti, bene vive jam hodie. Stulte
hac nocte auferetur à te anima tua. Non dico, quæ preparasti
eius erunt; sed secundum quod vixisti, ubi eris? Vocat te nunc
Deus, exhortatur te nunc, expectat donec respicias, & tu tar-
das: Non enim modo sic longanimitas in sustinendo, ut nunquam
jussus in vindicando. Distribuit tempora. Noli ergo dicere, Cras
me convertam, cras Deo placebo; & omnia hodierna & crastina
dimittuntur mihi. Verum quidem dicas, quia Deus conversioni
tue indulgentiā promissit, sed dilatori tuam diem crastinum non
promissit. Non tardes cōverti ad Dominum, subito enim

A venit ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te.
Præveniendus est dies qui prævenire consuevit.

§. 36. Moribundi dolores & terrores.

Valde serium negotium est Mori, & raro sine do-
loribus aut angoribus peragitur. De his disertè est nego-
tium. Tertullianus: Evenit sepe, inquit, animam in ipso divor-
tione agitari, sollicitiore obruta, extraordinaria loquacita-
te, dum ex majore suggestu, jam in libero constituta, per super-
fluum quod adhuc cunctatur in corpore, annūciat, quæ videt,
quæ audit, quæ incipit nosse.

Narrant Cunonem Malburchiensis oppidi dominū
annis quadraginta, moribus parum probatis vixisse, de
in mutata mente religioni ultimum vitæ triennium im-
pendisse, & piè prius obiisse. Eo tempore cacodem.
mon, qui feminam infederat, falsus est, quindecim mil-
lia diabolorum in Cunonis morituri cubiculum conve-
nisse: tantum autem abfuisse ut nocuerint moribundo,
ut ne quidem accedere propius potuerint, validis cla-
vibus moribus constatorum repulsi. Ita ludibrio religiosos
vires precantes descripsit. Questus insuper est; Cuno-
nem sibi suisque ereptum iniquissimè, ut qui Deo non
nisi triennium solum, vitæ & inferorum dominis, ipsos
quadraginta annos servivisset.

Deus bone, tot millia hostium ex Erebo conven-
rint, ad unci hominis ostendendum exitum! Qui terre-
ri non vult mortuum, mori mature discat. Mortem ne-
mo amicam habet, nisi qui cogitat præsentem dum ab-
est; sed dictis fidem astruent sequentia.

Ioanne Climaco teste, Homo religiosus & solitarius,
sed vitæ remissioris, ad extrema perductus, horam unam
jacuit jam omnium iudicio defunctus. Ebi ad se rediit,
præsentem, quotquot aderant, enixius rogavit, loco ce-
derent. Egressis omnibus, mox tuguri aditum lapidi-
bus obstruxit, arcto solum fœamine relicto, per quod
cum pane hydria transmitteretur. Hic ille à seipso in
hunc cœterè damnatus, totis duodecim annis cum ne-
mine loqui, assidue suspirare, altum gemere, uberius la-
crymari, præter panem & aquam nihil degustare. Sic
attonitus vultuque ferè immoto sedebat, & ea quæ sub
excessum viderat, fixissimo cogitatu, altissimaque men-
te apud se identidem volubatur, tacitis interea lacryma-
rum rivulis continenter per genas defluentibus. Hoc vi-
tæ tenore annis duodecim exactis, cū morti esset proxi-
mus, religiosi accolæ rupto pariete, vi aditum sunt emo-
liti, jamque moribundum circumstantes impensissimè
rogarunt, aliquid sui momentum, admonitunculam
virtutis stimulum relinqueret, nec tamen aliud impe-
trarent, quàm has solummodo voces: Nemo qui revera
mortis memoriam agnovit, precare unquam poterit.

Consideret Lector, ait Robertus Bellarminus, hanc Doctissimus
historiam esse, non fabulam, & ab illo scriptam, qui & sanctissima-
vir sanctus erat, & scripsit quæ propriis oculis vidit, &
quæ propriis auribus audiit. Hoc Bellarmini de narra-
tione illa iudicium.

Ex his non difficile est conjectare, quos dolores &
terrores mors afferat, iis præsertim, qui remissius aut la-
scivius vixerunt. Sanè si quis mortem, & ab hac æter-
nitatem seriis cogitationibus in animum admitteret, si
non totos dies & annos, creberrimè profectò attonitus
federet, & ad unum hoc sese disponderet quod hominum
nemo non potest non experiri.

Bernardus iure commonet: Moriendi vocatio, tua sit De modo bo-
emendatio. Non tibi obeit esserti sine præcoe, humari ne vivendi
sine pompâ, putrescere sine famâ, abjici sine titulo, mo-
do non sepeliaris in inferno.

§. 37. Moribundi promptus animus.

Calix salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo. Psal. 115.
Calix iste amari quidem est, illum tamen bibi-
ipse meus Servator, & ex cruentâ trabe eundem mi-
hi exhaustiendum propinavit. Calix iste fatale mortis
pocu-